

LUẬN THI THIẾT

QUYỂN 2

- Phần thứ tư: **Nhân thi thiết trong Đối Pháp Đại Luận** (Phần 1)

Tụng nêu chung:

*Hai điềm lành xuất hiện,
Bảo vệ thai không nhiễm,
Hoàn toàn tâm không dục,
Vui sướng và không ngồi.
Da nai để thừa tiếp,
Bảy bước nhìn bốn phương,
Lời lẽ và hai rồng,
Cùng A-nan việc qua.
Hoa trời và nhạc trời,
Giường nằm bỏ cao sang,
Nhận cỏ thấy pháp y,
Tâm bi, hiện phép thần.*

Hỏi: Vì sao, thuở đầu tiên lúc Bồ-tát ở cung trời Đâu-suất mạng chung, khi giáng trần nhập vào thai mẹ thì tất cả đại địa đều rung chuyển chấn động?

Đáp: Đó là do oai lực của các loài rồng. Vì khi các Long vương nghe tin bậc Bồ-tát đại oai đức, từ cung trời Đâu-suất mạng chung giáng thần vào thai mẹ, thì các Long vương lòng rất hoan hỷ vui thích, từ dưới nước phóng vọt lên không trung bay lượn mấy vòng rồi lại lặn xuống nước. Do muốn chiêm ngưỡng hình tướng của Bồ-tát nên các Long vương mới từ dưới nước bay vọt lên khiến nước chấn động dữ dội. Vì nước chấn động nên cả mặt đất đều rung chuyển. Hơn nữa vì Bồ-tát nhất quyết sẽ thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Giác, đã siêng năng ân cần giảng giải cho chúng sinh các pháp thiện xuất ly cần yếu, cho nên trên thì trống rền vang trong gió, giữa thì nước rung chuyển và dưới thì mặt đất chấn động. Đây là Bồ-tát hóa hiện các điềm lành.

Hỏi: Vì sao lúc ban đầu, Bồ-tát từ cung trời Đâu-suất mạng chung, khi giáng thần nhập vào thai mẹ thì có ánh sáng rực rỡ chiếu soi khắp thế gian, nơi nào tối tăm mờ mịt đều được chiếu sáng, cả mặt trời mặt trăng, ánh sáng đều bị che khuất không còn hiện ra. Ngay lúc ấy, tất cả chúng sinh thấy ánh sáng chiếu soi rồi, cùng nhau bảo: Lạ lùng quá, này Nhân giả! Chắc là có một bậc Đại sĩ kỳ lạ sinh ra ở thế gian này chăng?

Đáp: Vì bậc Đại sĩ Bồ-tát có oai đức to lớn, lúc ban đầu từ cung trời Đâu-suất mạng chung, khi giáng thần vào thai mẹ thì có chúng trời ở cõi Dục và cõi Sắc, nghe thấy Bồ-tát đại oai đức từ cung trời Đâu-suất giáng thần vào thai mẹ, thì các chúng trời đều rất hoan hỷ mừng rỡ, phóng mình lên không trung bay lượn mấy vòng rồi bay lặn vào nước, là vì ham thích nhìn thấy thánh tướng của Bồ-tát, nên các chư Thiên ấy đang lúc trở về thì có luồng ánh sáng lớn chiếu khắp thế giới, những nơi nào tối tăm mờ mịt đều được chiếu sáng, cả ánh sáng của mặt trời mặt trăng đều bị che khuất không còn hiện ra. Khi đó tất cả chúng sinh thấy ánh sáng rực rỡ rồi cùng nhìn nhau bảo rằng: Lạ lùng quá các vị! Chắc là một bậc Đại sĩ mới lạ sinh ra ở cõi này chăng? Vả lại Bồ-tát nhất định phải thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác, rồi mới phóng ra ánh sáng trí tuệ rộng lớn chiếu khắp thế gian. Đây là Bồ-tát ứng hiện trước điềm lành.

Hỏi: Vì sao lúc ban đầu Bồ-tát ở cõi trời Đâu-suất mạng chung, khi giáng thần vào thai mẹ, thì có bốn vị Thiên tử từ bốn phương bay đến kín đáo hộ vệ cho mẹ của Bồ-tát?

Đáp: Vì chư Thiên cõi trời Ba Mươi Ba đã có thời gian rất lâu dài an ủi, bảo vệ pháp thiện, đều cùng bảo nhau: Lớn lao thay! Cõi thế gian tối tăm không có ánh sáng, không có chỗ trở về nương dựa. Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Giác sẽ xuất hiện ở thế gian, tất cả là vì hóa độ chúng sinh. Các vị Thiên tử đó vì lợi ích chung mà thệ nguyện làm các việc cao quý tốt đẹp, nên các vị ấy bay đến và ngậm bảo hộ cho mẹ của Bồ-tát.

Hỏi: Do đâu khi Bồ-tát ở trong thai mẹ nhưng lại không bị nhiễm các nhơ bẩn của bào thai, không bị các nhơ bẩn của máu thịt, của tạp uế, cho đến các thứ dơ nhớp không sạch làm nhớp bẩn?

Đáp: Ấy là vì nhiều kiếp trước, Bồ-tát đã tu nhân tích đức, làm phước rất nhiều. Như đối với cha mẹ, các bạn lành, thầy đáng tôn quý, các vị Sa-môn, Bà-la-môn khác, luôn luôn tôn kính, không hề dám gây phiền hà hay ác hại. Tức là dùng các thứ trong sạch để cung phụng bố

thí, như đem các thứ ngọc cụ, y phục, ăn uống, hương thoa, hương bột và các thứ hoa quý tóc đẹp, giường nằm, phòng nhà, đèn đuốc..., các thứ đó đều sạch sẽ mà bố thí cúng dường rộng khắp, cũng như dùng các pháp thanh tịnh mà chiếu soi hóa độ tất cả chúng sinh. Do nghiệp thiện làm nhân đồng phần, cho nên ở trong thai mẹ mà không bị nhiễm các nhơ bẩn.

Hỏi: Do đâu Bồ-tát ở trong thai mẹ lại có thân tướng đầy đủ, và mẹ cũng lại thấy thanh tịnh vẹn toàn?

Đáp: Do nhiều kiếp trước, Bồ-tát đã tu nhân tích đức làm phước rất nhiều... Như đối với cha mẹ và các bạn lành, các bậc thầy đáng tôn quý và các vị Sa-môn, Bà-la-môn khác luôn luôn tôn kính không hề dám gây phiền hà hay ác hại. Bồ-tát thường lấy tất cả phòng nhà, y phục, thức ăn uống và những vật dụng thường dùng..., đều vẹn toàn không hư hao khiếm khuyết và nội tâm thanh tịnh mà đem cúng dường bố thí. Do nghiệp thiện và nhân đồng phần đó, nên ở trong thai mẹ mà thân tướng được vẹn toàn.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi ở trong thai mẹ, mà mẹ của Bồ-tát đối với kẻ nam tử không hề khởi ý về dục nhiễm hòa hợp?

Đáp: Do nhiều kiếp trước Bồ-tát đã tu nhân tích đức làm phước rất nhiều, nghĩa là tự mình hay giữ gìn phạm hạnh thanh tịnh, không làm hạnh phi pháp, xa lánh các mùi hương xấu, vượt ngoài các pháp ô nhiễm của các người nữ. Tự mình đã chuyên cần giữ gìn các phạm hạnh rồi, lại khuyên bảo được người khác đúng như lý mà tu tập gìn giữ. Do các nghiệp thiện làm nhân đồng phần đó, mà mẹ của Bồ-tát không có ý nhiễm dục.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi ở trong thai mẹ, mà mẹ của Bồ-tát lại cẩn thận giữ gìn năm giới cấm, nghĩa là cho đến suốt đời không giết hại, không trộm cắp, không tà dục, không nói dối và không uống rượu. Do không uống rượu nên lìa bỏ được sự phóng dật?

Đáp: Do nhiều kiếp trước Bồ-tát đã từng tu nhân tích đức làm phước rất nhiều... Nghĩa là tự mình đã đoạn dứt sự giết hại, lìa bỏ nghiệp sát sinh, lại còn khuyên bảo được người khác cũng đoạn dứt lìa bỏ. Tự mình không trộm cắp, không tà dục, không nói dối và không uống rượu, lại khuyên bảo được người khác cũng đoạn dứt và lìa bỏ như thế. Do nghiệp thiện là nhân đồng phần đó, mà mẹ của Bồ-tát giữ gìn giới hạnh được thanh tịnh.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi ở trong thai mẹ mà mẹ của Bồ-tát thân không mệt mỏi, tâm ý luôn được vui vẻ?

Đáp: Do Bồ-tát Đại sĩ đầy đủ oai đức to lớn, có ánh sáng tốt lành nên khiến mẹ của Bồ-tát có các đại (bốn đại) rất bền chắc, nên không bị tổn hại. Do nguyên nhân đó mà mẹ của Bồ-tát luôn luôn không hề mệt mỏi, mà lại vui vẻ sung sướng.

Hỏi: Vì sao khi Bồ-tát ra khỏi thai mẹ thì đại địa chấn động dữ dội?

Đáp: Vì Bồ-tát Đại sĩ có oai đức đầy đủ và to lớn, như trước đã rộng nói.

Hỏi: Do đâu Bồ-tát khi vừa ra khỏi thai mẹ thì có ánh sáng to lớn chiếu khắp thế giới?

Đáp: Như trước đã nói rộng.

Hỏi: Nhân đâu Bồ-tát ra khỏi thai mẹ mà mẹ của Bồ-tát thì không ngồi, không nằm mà lại đứng một cách an nhiên tự tại, và có dòng họ tôn quý Sát-đế-lợi đồng thời cũng được sinh ra?

Đáp: Vì mẹ của Bồ-tát ít có bệnh hoạn, ít có buồn khổ, thường làm các nghiệp thiện và có được quả báo tốt đẹp hơn hết, hiện tiền được thành tựu nhanh chóng, cho nên mẹ của Bồ-tát không cần ngồi hay nằm và lìa xa các khổ thọ.

Hỏi: Do đâu khi Bồ-tát ra khỏi thai mẹ thì có bốn Thiên tử từ bốn phương tụ lại, đem áo da nai đẹp để đỡ lấy Bồ-tát?

Đáp: Do nhiều đời kiếp Bồ-tát ít bệnh, ít nã, làm mọi việc thiện nên được quả cao đẹp, hiện tiền thành tựu ngay. Do vậy chư Thiên đến đỡ lấy Bồ-tát, nên Ngài khỏi rơi xuống đất, khỏi mọi khổ thọ.

Hỏi: Do đâu Bồ-tát khi vừa mới sinh ra liền có thể bước đi bảy bước?

Đáp: Vì Bồ-tát Đại sĩ trong suốt thời gian dài đã chánh niệm xuất ly, gần gũi tu tập, thường rộng làm việc bố thí, lại khéo ghi nhớ nói năng. Vì vậy, Bồ-tát đã quyết định phải thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Giác rồi, sẽ giảng dạy cho chúng sinh bảy pháp giác chi.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi vừa mới sinh đã quan sát bốn phương?

Đáp: Do Bồ-tát có một thời gian lâu dài đã cùng Tỳ-bát-xá-na luôn chánh niệm gần gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí, lại khéo ghi nhớ nói năng. Vì vậy Bồ-tát đã quyết định là khi thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác rồi, thì quan sát tìm hiểu pháp bốn Thánh đế, đem ra giảng dạy chỉ bày cho tất cả chúng sinh. Đây là Bồ-tát hóa hiện trước điềm lành.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi vừa mới sinh ra liền nói: Nay thân này của ta là kiếp sau cùng, là đời sống cuối cùng?

Đáp: Vì Bồ-tát khi còn ở trong thai mẹ thường sinh lòng lo lắng xót thương (bi tâm), luôn nghĩ đến việc cứu độ chúng sinh, nên khi ra khỏi bào thai liền nói: Nay thân này của ta là kiếp sau cùng, là đời sống cuối cùng. Vả lại Bồ-tát quyết định là khi thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh giác rồi, sẽ thuyết giảng giáo pháp để hóa độ tất cả chúng sinh. Đây là Bồ-tát hóa hiện trước điềm lành.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát lúc mới sinh ra, thì ở giữa không trung, từ trên trời phun xuống hai làn nước lạnh và ấm để tắm rửa thân tướng không hề nhớ bản của Bồ-tát?

Đáp: Đó là oai lực của thiên long. Do các thiên long (rồng trên trời) đối với Bồ-tát có lòng tin tưởng thanh tịnh sâu xa, nên biểu hiện ra việc đó.

Hỏi: Vì sao khi Bồ-tát sinh ra thì ở trước Thánh mẫu (mẹ của Bồ-tát) có một vòi nước lớn phun lên để mẹ của Bồ-tát tùy ý sử dụng?

Đáp: Đó là do oai lực của Long vương. Vì các rồng ấy đối với mẹ của Bồ-tát có niềm tin sâu sắc và thanh tịnh, nên hóa hiện ra việc đó.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi vừa sinh ra thì ở giữa không trung tự nhiên có âm nhạc của trời tấu lên?

Đáp: Đó là oai lực của chư Thiên, vì các vị trời đó đối với Bồ-tát rất tin tưởng sâu xa và thanh tịnh. Vả lại Bồ-tát quyết định khi đã thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác rồi, thì khắp mười phương sẽ nghe tiếng. Đó là Bồ-tát hiện trước điềm lành.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi vừa mới sinh ra thì tự nhiên trên trời lại mưa xuống vô số hoa quý như hoa Ưu-bát-la, hoa Bát-nạp-ma, hoa Bôn-noa-lợi-già, hoa Câu-mẫu-na, hoa Mạn-đà-la v.v... Lại mưa xuống các thứ tuyệt diệu như nước trầm hương, huân lục, chiêm-đàn, hương bột... và trên không trung lại tung xuống các thứ y phục tuyệt đẹp?

Đáp: Đó là oai lực của chư Thiên, vì các chúng trời ấy đối với Bồ-tát rất tin tưởng sâu xa, thanh tịnh. Vả lại Bồ-tát quyết định khi đã thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác rồi, thì có đầy đủ phước lực rất to lớn. Tất cả các thứ y phục, ăn uống, giường nằm, thuốc men và các thứ vật dụng khác đều luôn đầy đủ. Đó là Bồ-tát hiện trước điềm lành.

Hỏi: Vì sao Bồ-tát khi sinh ra mới được bảy ngày thì mẹ của Bồ-tát liền lâm chung?

Đáp: Ấy là do oai đức to lớn của Đại sĩ Bồ-tát. Vì khi giáng thân nhập thai mẹ thì Thiên chúng ở cõi trời Ba Mươi Ba vô cùng tôn quý Bồ-tát, nên lấy oai quang cao quý nhất ở cõi trời trao cho mẹ của Bồ-

tát, để khi Bồ-tát sinh ra khỏi thai mẹ rồi, thì Thánh mẫu không còn oai quang của trời nữa, chỉ cần có đủ sắc tướng nơi oai quang ở cõi người, các thức ăn uống ngon lành quý hiếm sẽ tùy nghi sử dụng thọ hưởng. Cho nên mẹ của Bồ-tát lâm chung sớm.

Theo như kinh nói: Bồ-tát luôn biết rõ các việc nhập vào thai, ở trong thai và khi ra khỏi bào thai mẹ.

Hỏi: Thế nào là Bồ-tát luôn biết rõ các việc nhập thai, ở trong thai và khi ra khỏi thai mẹ.

Đáp: Thuở xưa, khi Bồ-tát còn ở trong pháp của Đức Như Lai Ca-diếp, bậc Ứng Cúng Chánh Đăng Giác, trước hết Bồ-tát chỉ vì muốn chứng quả vị Bồ-đề mà siêng tu phạm hạnh, luôn giữ gìn chánh niệm đầy đủ, luôn gần gũi tu tập và rộng tu thật nhiều hạnh bố thí, phát nguyện lớn: Khi nào Ta chứng được quả vị Như Lai Ứng Cúng Chánh Đăng Chánh Giác rồi, ở thế gian này, hết thấy chúng sinh còn si mê ngu tối không có ai cứu giúp, không biết chỗ nương về thì Ta quyết vì họ mà giáo hóa cứu độ.

Do nhân duyên đó, mà khi ở trong pháp của Đức Như Lai Ca-diếp, Ta trước hết vì quả Bồ-đề mà siêng tu phạm hạnh, xong rồi nên được sinh lên cõi trời Đâu-suất-đà. Khi sinh lên cõi đó thì Ta lại nghĩ: Khi nào Ta đã chứng quả vị Như Lai Ứng Cúng Chánh Đăng Giác rồi, thì sẽ luôn giữ chánh niệm đầy đủ, gần gũi tu tập, rộng làm nhiều hạnh bố thí.

Do nguyên nhân đó, nên khi được sinh lên cõi trời Đâu-suất chưa bao lâu thì Ta có được ba việc ở cõi trời: Đó là thọ mạng lâu dài ở cõi trời, sắc tướng đẹp đẽ ở cõi trời và tên gọi cao quý ở cõi trời. Khi Bồ-tát suy nghĩ như thế thì tất cả Thiên chúng ở cõi Đâu-suất-đà đều biết rõ Bồ-tát nhất định chứng thành Như Lai Ứng Cúng Chánh Đăng Chánh Giác. Do đó, tất cả đều sinh lòng cung kính tôn trọng cúng dường, luôn giữ chánh niệm đầy đủ, gần gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí, cho đến khi Bồ-tát sống đủ số tuổi ở cõi trời ấy, luôn giữ chánh niệm đầy đủ, gần gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí, Bồ-tát liền được hiểu biết mọi việc nhập vào thai mẹ. Và lại nghĩ: Nếu khi Ta đã chứng được quả vị Như Lai Ứng Cúng Chánh Đăng Chánh Giác rồi, thì vẫn luôn giữ chánh niệm đầy đủ, gần gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí, và Bồ-tát liền được hiểu biết mọi việc ra khỏi thai mẹ. Việc ở trong thai mẹ thì cũng như thế.

Như kinh đã nói: “Phật bảo Tôn giả A-nan: Ta nhớ lại kiếp xưa khi đang tu học với Đức Như Lai Ca-diếp Ứng Cúng Chánh Đăng Giác, thì việc trước hết là Ta chỉ vì muốn chứng quả vị Bồ-đề nên siêng năng tu

tập phạm hạnh, luôn giữ gìn chánh niệm, găn gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí và phát lời thề nguyện lớn: Nguyện khi tôi chứng được quả vị Như Lai Chánh Đẳng Chánh Giác rồi, thì ở thế gian này, hết thảy chúng sinh chưa ai cứu độ, không biết chỗ nương về, tôi sẽ quyết lòng hóa độ cho họ. Do nhân duyên đó nên Ta ở trong pháp của Như Lai Ca-diếp, trước hết là vì quả vị Bồ-đề mà tu tập đầy đủ phạm hạnh, liền được sinh lên cõi trời Đâu-suất. Khi sinh lên cõi đó rồi..., cho đến việc đạt được ba phước báo ở cõi trời ấy và liền nghĩ: Khi Ta chứng quả Chánh giác rồi thì vẫn luôn giữ gìn chánh niệm đầy đủ, găn gũi tu tập, rộng tu hạnh bố thí. Do nguyên nhân đó, nên khi Ta suy nghĩ như thế thì các chúng Thiên tử ở cõi trời ấy đều biết được Bồ-tát sẽ chứng thành Chánh giác, nên đều hết sức cung kính tôn trọng cúng dường, luôn giữ chánh niệm, găn gũi tu tập hạnh bố thí. Do nhân duyên ấy, cho đến việc Bồ-tát sống hết thọ mạng ở cõi trời đó vẫn luôn tu tập bố thí, nên Bồ-tát liền được biết việc từ cung trời Đâu-suất mạng chung rồi sẽ nhập vào thai mẹ. Lại nghĩ: Khi Ta đã chứng quả Chánh giác rồi thì vẫn luôn giữ gìn chánh niệm đầy đủ, tu tập hạnh bố thí”, vì thế Bồ-tát biết được việc ở trong thai mẹ. Bồ-tát lại nghĩ: “Khi Ta chứng quả Chánh giác rồi thì vẫn luôn giữ gìn chánh niệm đầy đủ, tu tập hạnh bố thí. Nên liền biết được việc ra khỏi thai mẹ.

Lại nữa, này A-nan! Vì Ta vẫn luôn giữ gìn chánh niệm đầy đủ, tu tập hạnh bố thí, cho nên chưa được bao lâu thì ra khỏi thai mẹ và liền bước đi bảy bước.

Này A-nan nên biết! Các việc như thế, tất cả đều do Ta nhớ lại kiếp xưa, với ý nghĩ: Nếu khi đã chứng được quả vị Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Chánh Giác rồi, thì sẽ giảng dạy rộng rãi cho tất cả chúng sinh về bảy pháp giác chi. Đây là Bồ-tát hóa hiện điềm lành trước vậy.

